

Toestand van de natuur

Ergens zit er iets goed scheef bij het Nederlandse Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Dat was het eerste wat ik dacht toen ik het rapport 'Toestand van de natuur 2' onder ogen kreeg. De inhoud van het rapport is namelijk in flagrante tegenspraak met de daden van het ministerie. Uit

het rapport blijkt overduidelijk, dat er meer plante- en diersoorten zeldzamer worden dan er algemener worden of gelijk blijven. In het rapport wordt een groot aantal oorzaken aangedragen, die hoofdzakelijk op menselijk handelen berusten, zoals verzuring, vermesting, verdroging en versnippering. In het natuurbeleidsplan van 1990 wordt een trendbreuk in deze achteruitgang nagestreefd. Uit het nu verschenen rapport blijkt overduidelijk dat er van een trendbreuk nog geen sprake is. Je zou denken: reden voor het ministerie om het beleid te wijzigen en het behoud van de natuur fors te bevorderen. Helaas, de landbouw blijft voorop staan. Zelden neemt men structurele maatregelen die de achteruitgang ombuigen, hooguit wordt de achteruitgang vertraagd. Het is zelfs niet mogelijk gebleken soorten een goede wettelijke bescherming te geven, ook al helpt zoiets weinig. Dit geldt zelfs voor de twee genoemde internationaal bedreigde zoogdiersoorten, boommarter en noordse woelmuis.

Ook al ontbreekt het bij de Nederlandse overheid aan daden, toch is het een belangrijk rapport, omdat diezelfde overheid hiermee erkent dat

DE OVERHEID

het met de natuur niet best is gesteld. Het belang van het rapport zit naar mijn idee in de samenhang: het geeft een beeld van de toestand van de natuur. Men moet niet op de details letten, want dan kan men grote vraagtekens zetten bij de selectiecriteria en bij de geselecteerde soorten. Bij de bedreigde zoogdiersoorten staan twee reeds jaren uitgestorven soorten genoemd: otter en kleine hoefijzerneus. Waarom soorten als ondergrondse woelmuis of waterspitsmuis ontbreken is mij een raadsel. Daarentegen worden onder de internationaal belangrijke zoogdiersoorten ook egel, huismuis, konijn en rosse woelmuis genoemd. Het lijkt mij dat deze soorten ook in de ons omringende landen algemeen zijn. De watergebonden vorm van de woelrat lijkt me daarentegen juist een aan het Nederlandse biotoop gebonden zoogdier. Ook de lijsten van de andere groepen

Is het konijn echt een internationaal belangrijke soort voor Nederland?
Foto Jaap Mulder

moet men niet al te kritisch bekijken. Dat is ook niet de waarde van het rapport.

Met dit rapport erkent het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij hoe halfzacht haar eigen beleid is. Terwijl de natuur achteruit holt, wordt slechts geld uitgegeven aan symptoombestrijding. Er worden wel gronden aangekocht als natuurreservaat, maar de natuurwaarden daarbuiten blijven vogelvrij. Structurele maatregelen, zoals het terugdringen van de landbouw of tegenhouden van de voortschrijdende urbanisatie en versnippering van de buitengebieden, worden niet genomen. Duidelijk onderbouwt dit rap-

port de stelling dat het natuur-beheer bij dit ministerie niet in goede handen is.

Reinier Akkermans

Bink, R.J., D.Bal, V.M. van den Berk & L.J. Draaijer, 1994. Toestand van de Natuur 2. Rapport IKC-NBLF nr 4. Prijs 20 (BF 360), 246 pagina's, ingebonden. Te bestellen bij IKC-NBLF, Postbus 30, 6700 AA Wageningen.

Regeling voor schade door beschermde dieren op komst

In Vlaanderen bestaat de mogelijkheid voor een vergoeding van schade aangericht door wild waarop de jacht reeds vijf jaar gesloten is. Zo'n maatregel is zeer belangrijk om de effectieve bescherming van dieren te bewerkstelligen. Wanneer een eigenaar weet dat de schade vergoed wordt zal hij minder snel geneigd zijn de dieren te verstoren of om te brengen.

Helaas geldt die regeling alleen voor soorten uit het jachtd decreet. Soorten die beschermd zijn door de wet op het natuurbehoud profiteren niet van dit voordeel. Om die reden vroeg het Vlaams Zoogdierkundig Overleg aan Minister De Batselier om ook voor de beschermde diersoorten een gelijkwaardige regeling uit te vaardigen. De Minister reageerde positief. In het nieuw op te stellen decreet op het natuurbehoud en het behoud van het natuurlijk milieu, dat de oude wet op het natuurbehoud zal vervangen, zal een dergelijke regeling worden opgenomen. Goed nieuws dus voor tal van beschermde zoogdieren.

Johan Vandewalle

Premie vos vervalst

Vanaf 1 januari j.l. geeft de Nederlandse overheid geen premie (van vijftien gulden) meer voor een dode vos. Daarmee is een einde gekomen aan een bijna veertig jaar oude regeling. Toen was vijftien gulden nog een aardig bedrag. De premie was destijds ingesteld als middel om de hondsdoelheid te bestrijden: het moest het afschot van vossen stimuleren, en tegelijkertijd kon men zo aan dode vossen komen voor het onderzoek naar het voorkomen van hondsdoelheid. Het instellen van de premie leidde echter zelden tot het (plaatselijk) uitroeien van de vos. In de praktijk ging het vaak zo dat in het voorjaar vrouwtjes met kleine jongen werden uitgegraven, de jongen werden gedood en ingeleverd en de vrouwtjes

Beeldje te Tollebeek (NOP).

Foto Jaap Mulder

kregen de vrijheid: er moest immers het volgende jaar opnieuw premie kunnen worden opgestreken? Al heel lang funktioneerde de regeling nauwelijks meer, sommige politiebureaus wilden er bijvoorbeeld niet meer aan meewerken. Dan moest men met zijn lijfjes naar een andere gemeente. Als argument voor het afschaffen van de premie wordt genoemd het sukses van de orale vaccinaties van vossen in Limburg, Duitsland en België, waarmee de premieregeling overbodig zou zijn. De deskundigen waren het er echter al heel lang over eens, afschot van vossen werkt niet of nauwelijks tegen de hondsdoelheid. De premieregeling was dus al dertig jaar overbodig. Een goede zaak daarom, deze ferme stap van de overheid.

Jaap Mulder

